

Persbergs Friskolas Föräldraförening

Org.nr. 874001-0494

persbergsfriskola@live.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

---

efter bastillsyn i Persbergs Friskola
belägen i Filipstads kommun

Tillsyn i Persbergs Friskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Persbergs Friskolas Föräldraförening (874001-0494) under våren 2015. Persbergs Friskola besöktes av Skolinspektionen den 24 mars 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Skolans redovisning av elevernas kunskapsresultat visar att i det närmaste samtliga elever nått kunskapsresultaten i respektive ämne vid läsårets slut 2013/14. Ämnesmässigt är det färre elever som når målen i matematik jämfört mot övriga ämnen.

Elever uppger i intervju att de känner sig trygga på skolan och att det är studiero på lektionerna. Även lärare, rektor, elevhälsa och representant för huvudmannen uppger att eleverna är trygga på skolan och att lektionerna präglas av studiero.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2015-08-17
2. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist	
3. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2015-08-17
4. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2015-08-17
5. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2015-08-17

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Vid tillsynen av Persbergs friskola har inte framkommit annat än att eleverna upplever sin studiemiljö som trygg samt att det råder ett öppet och förtroendefullt klimat elever emellan och mellan personal och elever. Dock finns områden som skolan och huvudmannen behöver utveckla för att nå målen för utbildningen och för att även i övrigt uppfylla kraven i författningarna. På både huvudmanna- och skolenhetsnivå måste det systematiska kvalitetsarbetet utformas så att det överensstämmer med skollagens krav. På huvudmannanivå innefattar det bland annat att följa upp elevernas måluppfyllelse genom att samla in och sammanställa dessa. Även andra delar av skolans verksamhet ska följas upp. Exempel på sådana områden är skolans arbete för trygghet och studiero, samt arbetet kring elever som är i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Därefter måste huvudmannen analysera resultaten och utifrån detta stödja verksamheten att uppfylla sitt uppdrag. Alla delar i det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå ska dokumenteras. Även skolenheten Persbergs Friskola behöver utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete. Skolinspektionens utredning visar att rektorn bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som består i att kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen mot de nationella målen, men att detta

arbete inte genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever utifrån en gemensam arbetsgång.

Utredningen har vidare visat att rektorn tillsammans med lärarna inte tillser att eleverna ges möjlighet till reellt inflytande över planeringen av undervisningens innehåll, arbetssätt och arbetsformer.

Huvudmannen behöver se till att eleverna har tillgång till elevhälsa som kan användas hälsofrämjande och förebyggande för att stödja elevernas utveckling mot målen. Persbergs Friskola saknar vid tiden för tillsynen flera av de funktioner som eleverna enligt skollagen ska ha tillgång till. De delar av elevhälsan som vid tiden för tillsynen arbetar vid eller med koppling till skolan används inte hälsofrämjande och förebyggande. Detta måste rektor tillse. Konsekvensen av att det inte finns elevhälsa kan också göra att undervisande lärare inte kan få handledning kring hur de kan anpassa undervisning och skolmiljö. Anpassningar ska kunna göras så att elevernas behov tillgodoses och för att eleverna ska kunna utvecklas så långt som möjligt mot kunskapskraven och målen för verksamheten.

Huvudmannen behöver också se till att alla elever har tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Persbergs Friskolas Föräldraförening att senast den 17 augusti 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärstilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Persbergs Friskolas Föräldraförening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll (Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande).

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Lärarna ska se till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering till bedömning av brist

Enligt läroplanen ska de demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig omfatta alla elever. Elever ska ges inflytande över utbildningen. Läraren ska utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sitt lärande och för sitt arbete i skolan. Vidare ska läraren svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Läraren ska se till att inflytandet ökar med stigande ålder och mognad, verka för att flickor och pojkar får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen och tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen. Varje elev ska successivt utveckla ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan.

Lärarna uppger att de i undervisningen är måna om att anpassa undervisningen efter elevernas intressen och erfarenheter. De uppger dock att eleverna inte i tillräcklig utsträckning är med och planerar undervisningen. Enligt lärarna är det centrala innehållet i kursplanerna så styrande att det gör att lärarna känner ett behov av att genomföra undervisningens planering utan möjlighet till reellt inflytande från eleverna. Lärarna berättar dock att de ger eleverna inflytande genom att exempelvis låta eleverna påverka vilka frågor som läraren sedan sätter ihop ett prov runt. Ett annat exempel är att lärarna frågar eleverna inför ett tema hur de tycker att man ska arbeta kring det.

En lärare uppger att läraren i ett ämne kan sätta ihop terminsplaneringen efter elevernas förslag. Lärarna uppger dock att det inte finns någon gemensam planering på skolan avseende hur eleverna ska tillförsäkras ett aktivt elevinflytande med hänsyn tagen till ålder och mognad. Det är mycket upp till varje lärare, uppger lärarna. "Vi kan nog utveckla just det", uttrycker en lärare.

Rektorn berättar att lärarna i undervisningen frågar och på andra sätt lyssnar av vad eleverna tycker är intressant och tycker om att göra. Hon säger också att eleverna får inflytande genom IUP och genom elev- och klassråd.

Rektorn uppger att lärarna ger eleverna möjlighet till inflytande i den dagliga verksamheten, men att detta är något som de saknar tydliga och gemensamma former för på skolenheten.

Eleverna uppger att det är olika mellan lärarna om de får vara med och bestämma vad de ska göra på lektionerna. En lärare frågar ofta eleverna vad de tycker att de ska göra på lektionerna, och de har pratat lite om elevinflytande, uppger eleverna. En annan lärare berättar mer för eleverna vad de ska göra på lektionerna, uppger eleverna. De räknar väldigt mycket i boken, säger de. "Någon gång kunde vi väl vara ute och göra det vi ska lära oss i boken. Det

hade varit roligt." Mest får eleverna bestämma på roliga timmen, uppger eleverna.

Av Skolinspektionens utredning framgår att det främst är lärarna som utifrån det centrala innehållet planerar undervisningen, och att lärarna därmed inte i tillräcklig utsträckning ser till att eleverna får ett reellt inflytande i planeringen av undervisningens innehåll, arbetsätt och arbetsformer.

Motivering till föreläggande som ingripande

Persbergs Friskolas föräldraförening verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Persbergs Friskolas Föräldraförening föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Persbergs Friskolas Föräldraförening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar).
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar).
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras (4 kap. 4–7 §§

skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar).

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn ska tillsammans med personalen följa upp skolenhetens resultat, analysera dessa och besluta om nödvändiga åtgärder utifrån de behov som framkommer vid analysen.

Rektorn ska planera för, och se till att åtgärderna genomförs.

Rektorn ska se till att uppföljning, beslut och åtgärder och planering för att genomföra dessa dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska rektor ansvara för att det vid skolenheten bedrivs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt följa upp, planera och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Skollagen anger också att det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det genom uppföljning, klagomål eller på annat sätt framkommer att det finns brister i verksamheten ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen har rektorn ansvaret för skolans resultat och ansvarar för att resultaten följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

I den dokumentation av skolans kvalitetsarbete som skolan redovisat till Skolinspektionen inför tillsynen framgår att rektorn årligen följer upp, analyserar och fattar beslut om åtgärder i syfte att utveckla utbildningen mot de nationella målen.

Rektorn uppger i intervju att planering, utvärdering och utveckling av verksamheten dock är ett område som rektorn vill vidareutveckla så att arbetet blir förankrat på skolan. Dels är tiden en bidragande faktor till att rektorn inte kommit längre med den gemensamma arbetsgången, uppger rektorn, dels har det varit mycket annat praktiskt att hantera på skolan. Rektorn uppger vidare att hon anser att hon och skolans personal har en god förståelse för skolans resultat, men att de inte skaffar sig den utifrån en gemensam systematik på skolan.

I såväl dokumentationen av kvalitetsarbetet som i intervju med rektorn framkommer att rektor, till följd av analys av skolans resultat, inför det innevarande läsåret fattat beslut om att vid skolan bygga upp en matematikverkstad. Detta område uppger rektor har blivit fördröjt, eftersom arbetet i verksamheten istället kommit att präglas av praktiskt arbete med skolans lokaler. Skolans läsförståelseprojekt som genomförs enligt plan, har fullföljts tack vare att det ingår i en lärares utbildning, uppger rektorn.

Representant för huvudmannen uppger i intervju att det kunskapsmässigt går bra för eleverna på skolan, men att man på skolan ännu inte har den resultatförståelse på alla nivåer som krävs för att kunna vidta rätt insatser och åtgärder.

Skolsköterskan uppger i intervju att elevhälsan deltar i skolans systematiska kvalitetsarbete. Däremot bedriver skolsköterskan ett kvalitetsarbete inom skolhälsovården där resultat av hälsosamtalen exempelvis sammanställs statistiskt för hela kommunen, med jämförelsemöjlighet mot länet. Enligt skolsköterskan känner rektorn till att skolsköterskan gör detta, men har inte efterfrågat resultaten.

Skolsköterskan uppger vidare att hon tar del av elevernas kunskapsresultat i samband med klasskonferenser och på individnivå, men att hon inte vet i vilka ämnen som resultaten är lägre eller högre.

Lärarna uppger i intervju att de inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet oftast sitter var och en för sig och arbetar, även om de pratar med varandra om hur det går varje dag. Enligt lärarna har de exempelvis pratat mycket om att få andras syn på det de gör. "Att besöka varandras lektioner skulle antagligen ge oss mycket, bara vi får loss tiden", uppger en lärare.

Lärarna uppger vidare att rektorn och styrelsen har börjat skapa en konkret arbetsgång för att de ska kunna jobba mer systematiskt tillsammans och bli bättre på att följa upp och utveckla undervisningen på skolan, men att de ännu inte arbetar så.

Skolinspektionens utredning visar att rektorn bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som består i att kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen mot de nationella målen, men att detta arbete inte genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever utifrån en gemensam arbetsgång. Därmed riskerar skolans resultat, analysen av dessa och de åtgärder som rektor till följd därav fattar beslut om att inte ligga till grund för undervisningens planering och genomförande, elevhälsans förebyggande och

hälsofrämjande arbete för att stödja elevernas utveckling mot målen, eller resursfördelning utifrån de behov som identifierats.

Motivering till föreläggande som ingripande

Persbergs Friskolas Föräldraförening verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Persbergs Friskolas Föräldraförening föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Persbergs Friskolas Föräldraförening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att det på grundskoleenheterna finns tillgång till elevhälsa för eleverna i förskoleklass och grundskola, så att den kan användas främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar).
- Huvudmannen ser till att grundskolan har tillgång till personal med sådan kompetens, så att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar).

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna. Bristerna kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Huvudmannen ska se till att alla elever har tillgång till samtliga kompetenser i skolans elevhälsa som tillsammans främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen.

Huvudmannen ska se till att eleverna i alla årskurser har tillgång till personal med sådan kompetens, att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet tillgodoses.

Motivering till bedömning av bristerna

Elevhälsan

Enligt skollagen ska det för eleverna i förskoleklassen och grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsan ska främst fungera förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 277) anges bland annat följande: Elevhälsans fokus ska inte vara hälso- eller sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv.

Enligt representanten för huvudmannen har eleverna tillgång till skolsköterska. Resursen köper de in från Filipstads kommun. Representanten berättar vidare att det vid behov även finns tillgång till kurator, och att det finns medel avsatta för att kunna köpa in denna resurs då det behövs. Huvudmannens representant uppger vidare att skolpsykolog debiteras via skolsköterskan och när det gäller specialpedagogisk kompetens används en lärare i personalen som läser speciallärarutbildningen för att täcka detta behov. Enligt huvudmannens representant köper de endast in kurators- och skolpsykologtjänster då enskilda elevers behov av dessa kompetenser kräver det.

Rektorn uppger att endast skolsköterskan och den lärare som utbildar sig till speciallärare deltar i ett förebyggande och hälsofrämjande arbete. Det finns

dock inget samordnat uppdrag för de två kompetenser som finns att tillgå i elevhälsoarbetet, uppger rektorn.

Skolsköterskan uppger att hon har hälsosamtal med alla barn i förskoleklass, i årskurs 2 och i årskurs 4. Dessförinnan sker en överlämning från BVC, varpå hon träffar föräldrarna. Hon berättar att hon arbetar efter ett dokumentstöd som innehåller områden såsom mat, sömn, kamratskap med mera. Då får hon en bild av behoven hos varje barn men också av behoven hos gruppen som helhet. Utifrån detta jobbar hon sedan vidare för att förebygga riskområden. - Det sker dock inget egentligt förebyggande arbete utifrån någon annan kompetens i elevhälsan, uppger hon.

Utredningen visar att det vid tillsynsbesöket saknas flera kompetenser vid elevhälsan. Huvudmannen har inte sett till att skolan har tillgång till kurator och skolpsykolog så att uppdraget den samlade elevhälsan har att bedriva ett hälsofrämjande och förebyggande arbete kan fullgöras. Den tillgång som finns till psykosocial och psykologisk kompetens syftar enbart till att hantera enskilda elevärenden. Inte heller övriga kompetenser inom elevhälsan, det vill säga skolsköterska och lärare med kompetens att genomföra specialpedagogiska insatser, arbetar tillsammans med syftet att bistå skolans lärare och elever med hälsofrämjande och förebyggande insatser. Med anledning av ovanstående bedömer Skolinspektionen att huvudmannen inte ser till att alla elever har tillgång till samtliga kompetenser i skolans elevhälsa och inte heller att elevhälsan främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen.

Studie- och yrkesvägledning

Enligt skollagen ska elever i grundskolan ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

Både lärare, rektor och representant för huvudmannen uppger att eleverna inte har tillgång till särskild kompetens för att ge dem vägledning inför val som har att göra med deras framtida utbildning och yrke. Enligt rektorn finns heller inte någon plan för hur dessa uppgifter ska fullgöras.

Utredningen visar att huvudmannen inte ser till att alla elever har tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Persbergs Friskolas föräldraförening verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Persbergs Aktiva Friskola föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat som knyter till det syfte som utbildningen har enligt nationella styrdokument. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv samlat in (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektor tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Persbergs Friskolas Föräldraförening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Inriktningen för huvudmannens kvalitetsarbete är att de nationella mål och krav som anges i styrdokumentet uppfylls (4 kap. 3 och 5 §§ skollagen).
- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen).
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen).
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras (4 kap. 3 och 6–7 §§ skollagen).

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Huvudmannen ska systematiskt och kontinuerligt följa upp och dokumentera resultaten av utbildningen i relation till de nationella målen.

Huvudmannen ska också se till att resultaten analyseras samt att åtgärder till följd av analysen beslutas, och att de beslutade åtgärderna dokumenteras.

Huvudmannen ska planera för genomförandet av de beslutade utvecklingsåtgärderna och genomföra dessa. Planeringen och genomförandet av åtgärderna ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska huvudmannen ansvara för att det på huvudmannanivå bedrivs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt följa upp, planera och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Skollagen anger också att det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det genom uppföljning, klagomål eller på annat sätt framkommer att det finns brister i verksamheten ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

I intervju med representant för huvudmannen uppger denne att huvudmannen inte systematiskt och kontinuerligt följer upp, det vill säga samlar in och sammanställer, och dokumenterar utbildningens resultat. Vidare uppges att huvudmannen utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen inte systematiskt beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumenterar de beslutade åtgärderna. Inte heller planerar huvudmannen för genomförandet av utvecklingsåtgärder utifrån en analys av skolans resultat och genomför dessa samt dokumenterar detsamma. Representanten för huvudmannen uppger dock att huvudmannen vidtar åtgärder för att rätta till brister i utbildningen. Av huvudmannens skriftliga redogörelse till Skolinspektionen inför tillsynen framkommer att huvudmannen själv identifierat att det systematiska kvalitetsarbetet brister och därmed tillsatt en särskild funktion i föreningens styrelse för att fullgöra huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Att det är så framgår även i såväl intervju med rektor som med lärare, som därtill uppger att en gemensam arbetsgång för det systematiska kvalitetsarbetet tagits fram i samråd mellan rektor och huvudman.

Skolinspektionens utredning visar att huvudmannen inte systematiskt och kontinuerligt följer upp, det vill säga samlar in och sammanställer, och dokumenterar utbildningens resultat. Att dessa resultat inte följs upp medför att huvudmannen inte utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumenterar de beslutade åtgärderna. Inte heller planerar huvudmannen för genomförandet av utvecklingsåtgärder utifrån en analys av skolans resultat och genomför dessa samt dokumenterar detsamma. Eftersom ett systematiskt kvalitetsarbete utifrån resultaten saknas finns risk att huvudmannen inte har kännedom om inom vilka områden som utvecklingsåtgärder behövs bäst och att huvudmannen därför inte fördelar resurserna efter elevernas olika förutsättningar och behov.

Motivering till föreläggande som ingripande

Persbergs Friskolas föräldraförening verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Persbergs Aktiva Friskola föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionsalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom detta arbetsområde.

Beslut

2015-04-24

16 (18)

Dnr 44 - 2014:8314

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Beslutsfattare

Erik Bergeå
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Persbergs Friskola

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Persbergs Friskola

Persbergs friskola är en fristående skola belägen i Filipstads kommun. Verksamheten vid skolan startade 2001/02 och omfattar förskoleklass och grundskola årskurserna 1-6 genom beslut den 20 december 2000 (dnr 43-2000:1013) och den 20 november 2002 (dnr 43-2002:1562). Huvudman för skolan är Persbergs Friskolas föräldraförening (PFF), ideell förening, med organisationsnummer 874001-0494.

Skolan har vid tillsynsbesöket totalt 51 elever. Eleverna är indelade i åldersintegrerade grupper där eleverna i förskoleklass och årskurs 1 utgör vardera en grupp, eleverna i årskurs 2-4 utgör en annan och eleverna i årskurs 5-6 utgör en tredje grupp. Varje elevgrupp har en klasslärare. Skolan leds av en rektor, tillika lärare i förskoleklass.

Skolan är belägen på en udde vid sjön Yngen i samhället Persberg, cirka en mil norr om Filipstad. Huvudmannen hyr fastigheten av Filipstads kommun. Fritidshemmet är inhyst i Folkets hus tidigare lokaler, strax intill skolan.